

Burgemeester & wethouders

Datum 5 december 2024

Onderwerp

Huisvesting bibliotheek Hoogeveen

Wij willen

Een toekomstbestendige en toegankelijke bibliotheekvoorziening voor alle inwoners in de gemeente Hoogeveen. Een bibliotheek die aansluit op de uitgangspunten van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) en die faciliterend is aan de maatschappelijke opgaven in Hoogeveen. Dit onder andere ter bevordering van lees & taalonderwijs, het verspreiden van informatie en het bevorderen van kunst – en cultuureducatie.

Wij besluiten

1. Opdracht te geven om, gezamenlijk met de stichting bibliotheek Hoogeveen, een gefaseerd locatieonderzoek, uit te voeren voor toekomstige huisvesting van de bibliotheek van Hoogeveen. Dit onderzoek medio van 2025 op te leveren.
2. Kennis te nemen van de wensen van de stichting bibliotheek Hoogeveen naar herhuisvesting.
3. Voor het bepalen van de uitgangspunten en het programma van eisen van de nieuwe huisvesting uitgaan van het nieuw op te stellen bibliotheekbeleid.

Want

1.1. *Huurovereenkomst bibliotheek loopt af*

De bibliotheek in Hoogeveen is gehuisvest aan de Willemskade in het centrum van Hoogeveen. Deze huisvesting huurt de bibliotheek van een private onderneming. Het huurcontract van de bibliotheek loopt tot 2029. Vanwege de huidige contractuele verplichtingen moet de bibliotheek voor 1-1-2026 beslissen of ze op de huidige locatie blijven of dat ze verhuizen naar een andere en mogelijk nieuw te realiseren locatie.

1.2 *Huidige huisvesting bibliotheek niet toekomstbestendig*

Naast het aflopen van de huurovereenkomst is de huidige huisvesting van de bibliotheek niet toekomstbestendig. Het gebouw heeft technische beperkingen die het gebruik negatief beïnvloeden. In het bijzonder zijn de huurvoorwaarden ongunstig met relatief hoge huur- en exploitatiekosten. De huidige huurprijs van € 146/m² in 2023 is ca. 33% (€ 110.000) boven marktconform.

1.3. *Zoeken naar nieuwe locatie*

De huidige huisvesting van de bibliotheek Hoogeveen is niet toekomstbestendig. Daarom is het wenselijk om gezamenlijk met de stichting bibliotheek Hoogeveen op zoek te gaan naar een nieuwe locatie. Echter, een bibliotheek voor een gemeente als Hoogeveen vraagt een relatief groot vloeroppervlak van 2500 tot 3000 vierkante meter. Daarnaast is het wenselijk de bibliotheek te huisvesten op een locatie zodat het voor alle inwoners toegankelijk is.

Ook is het wenselijk om te onderzoeken of de bibliotheek gehuisvest kan worden in combinatie met andere culturele en/of sociaal maatschappelijke activiteiten.

- 1.4. *Locatieonderzoek maakt randvoorwaarden inzichtelijk*
Om een besluit te kunnen nemen over de toekomstige (her)huisvesting van de bibliotheek is het van belang om te weten wat hiervoor nodig is. De huidige huisvesting is relatief duur en de verwachting is dat de kosten voor nieuwe huisvesting voor een groot deel opgevangen kunnen worden binnen de bestaande begroting. Door het locatieonderzoek wordt op hoofdlijnen inzichtelijk welke locaties mogelijk wel en niet passend zijn voor het herhuisvesten van de bibliotheek. Ook wordt duidelijk welke investeringen en exploitatielasten gemoeid zijn met alternatieve locaties. Op basis van de inhoudelijke en financiële uitkomsten van het locatieonderzoek kan er een definitief besluit worden genomen over de huisvesting van de bibliotheek in de gemeente Hoogeveen.
- 1.5. *Gefaseerde aanpak locatieonderzoek*
De aanpak van het locatieonderzoek wordt gefaseerd aangepakt. Op hoofdlijnen worden de volgende stappen gezet:
- In kwartaal 1 van 2025 wordt een analyse opgesteld van de diverse locaties die zijn onderzocht. Van deze locaties worden de voor- en nadelen inzichtelijk gemaakt. Op basis hiervan wordt een voorlopige locatiekeuze bepaald voor vervolgonderzoeken.
 - Medio 2025 wordt verwacht de kostenramingen voor exploitatie en investeringen inzichtelijk zijn. Op basis hiervan wordt een besluit voorgelegd over de keuze voor toekomstige huisvesting van de bibliotheek in de gemeente Hoogeveen.
- 1.6. *Nieuwe wetgeving openbare bibliotheekvoorzieningen*
De noodzaak om een keuze in de huisvesting te maken wordt versterkt door het gegeven dat gemeenten en provincies (verwacht 2025) voor voldoende en volwaardige bibliotheken moeten zorgen. Dat betekent dat de gemeente verantwoordelijk wordt voor het waarborgen van de toegang tot de bibliotheekfunctie voor haar inwoners. Het kabinet wil deze zorgplicht in de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) opnemen. Vanuit deze ontwikkeling is het ook belangrijk om te bepalen welke huisvesting in de toekomst benodigd is. Hierbij is van belang om het gemeentelijke beleid over de functie van de bibliotheek te herijken. De opdracht voor het herijken van dit beleid is in de kadernota 2025-2028 al opgenomen. Hiermee loopt het herijken van het beleid en het onderzoek naar huisvesting gelijktijdig op. Hierdoor is het mogelijk om in 2025 vanuit de inhoudelijke beleidskaders een besluit te nemen op de toekomstige huisvesting van de bibliotheek.
- 2.1. *Inzicht in uitgangspunten voor toekomstige huisvesting*
Omdat de huidige huisvesting ongunstig is en de huurovereenkomst afloopt, is aan de stichting bibliotheek Hoogeveen de vraag gesteld om de huidige en toekomstige huisvestingssituatie in beeld te brengen. Hierdoor zijn de uitgangspunten voor toekomstige huisvesting inzichtelijk.
- 2.2. *Meer inzet dienstverlening in de dorpen*
Het onderzoek van de bibliotheek geeft ook aan dat een heroriëntatie op de huisvesting ook kansen biedt om de bibliotheek dichterbij de inwoners te brengen. Dit zoals ook in de gemeentelijke cultuurvisie als speerpunt is opgenomen.
- 3.1. *Actualiseren bibliotheekbeleid*
In Hoogeveen is er geen aparte beleidsnota voor bibliotheekwerk. Dit vormt een onderdeel van de huidige cultuurvisie. De huidige cultuurvisie loopt in 2025 af. Gelet op de diverse onderdelen is het wenselijk om een apart bibliotheekbeleid op te stellen. Dit inhoudelijke beleid geldt als uitgangspunt voor de toekomstige huisvesting van de bibliotheek. Huisvesting is namelijk geen doel op zich en moet passen en bijdrage aan de inhoudelijke doelstellingen van het cultuurbeleid.

Maar

Besluit voor 1-1-2026 noodzakelijk

De huidige huisvestingsovereenkomst van de bibliotheek loopt tot 1-1-2029. In de huurovereenkomst is opgenomen dat de bibliotheek voor 1-1-2026 de huurovereenkomst moet opzeggen. Dit betekent dat ruim voor deze datum een besluit genomen moet worden over de toekomstige huisvesting van de bibliotheek. Een besluit in 2025 is ook noodzakelijk om voor 2029 de maatregelen en investeringen in een mogelijk nieuwe locatie te kunnen voorbereiden en uit te voeren. Dit om ervoor te zorgen dat de continuïteit van een volwaardige bibliotheekfunctie in Hogeveen is gewaarborgd.

Financiële consequenties nog niet volledig bekend

De huidige huur- en exploitatielasten van de bibliotheek zijn erg hoog. Deze kosten zijn nu opgenomen in de begroting van de bibliotheek. De bibliotheek ontvangt van de gemeente jaarlijks een subsidie in de totale exploitatielasten. Op basis van het locatieonderzoek en vervolgens een haalbaarheidsonderzoek worden de exacte kosten definitief bekend. Deze kosten worden afgezet tegen de aanwezige dekking binnen de begroting van de bibliotheek.

Achtergrond

De bibliotheek Hogeveen is sinds 2009 gehuisvest aan de Willemskade. De bibliotheek bevindt zich net buiten de kern van het stadscentrum en is een onderdeel van een gebouw dat grotendeels bestaat uit woningen. De bibliotheek heeft tot 2029 contractuele verplichtingen met betrekking tot de huur van de locatie. Met het oog op eindigen van deze huurovereenkomst is in de kadernota 2025-2028, aangegeven dat het noodzakelijk is om onderzoek te doen naar de toekomstige huisvesting van de bibliotheek van Hogeveen.

De financiële gevolgen zijn

Er zijn geen financiële consequenties. Het locatieonderzoek wordt uitgevoerd met bestaande capaciteit in de SWO. In het onderzoek wordt er ook samengewerkt met de bibliotheek en de aldaar aanwezige kennis en expertise. Voor vervolgonderzoeken is mogelijk wel aanvullend krediet benodigd. Bij de besluitvorming over de uitkomsten van het locatieonderzoek wordt dit inzichtelijk gemaakt.

Alternatieven

Als er geen locatieonderzoek wordt uitgevoerd dan kan er geen keuze gemaakt worden over de toekomstige huisvesting van de bibliotheek van Hogeveen. Het enige alternatief wat er dan resteert is de huidige huurovereenkomst door te zetten. Zoals in het onderzoek van de bibliotheek inzichtelijk is gemaakt is dit zowel inhoudelijk als financieel niet wenselijk.

Communicatie

Gezamenlijk met de stichting bibliotheek Hogeveen wordt het locatieonderzoek uitgevoerd. Hierbij is niet enkel huisvesting het uitgangspunt. Er wordt gekeken naar wat er nodig is voor een toekomstige bibliotheekfunctie in Hogeveen die past bij de sociaal-maatschappelijke opgaven in Hogeveen en de rol die de bibliotheek daarbij kan vervullen. De gemeenteraad wordt geïnformeerd over de uitkomsten van het onderzoek.

Bijlagen

- Notitie stichting bibliotheek Hogeveen "nieuwe huisvesting bibliotheek Hogeveen" (incl. bijlagen)